

Jõuludest

***Jõulud on üks 12. suurest pühast** ja sel pühäl on ka oma ikoon. Ikoonil on kujutatud Kristuse sünd koopas. Koobas on piltlikult öeldes pattude poolt pimestatud maailm, kuhu sünnib Valgus. Koobas kujutab ka Kristuse hauakoobast, ennustades meile ülestõusmispühade sündmusi. Koopas on kujutatud sageli ka loomi, eeslit ja härga. Neid ei ole küll mainitud evangeeliumites, kuid neile on antud prohvetlik tähendus. Jeesus-lapsuke on kujutatud sõimes mähituna. Mähkmed kujutavad samas ka Kristuse surilinu ennustades ülestõusmise sündmusi.

Sõim kujutab aga seda püha õhtusöömaaja lauda, millelt Kristus annab ennast meile armulaua kujul ikka ja jälle.

Ikoonil on kujutatud veel palju muud – Maarja, Jeesuse ema ja Joosep, keda kiusaja kiusab, öeldes, et sündinud laps ei ole Jumalast. Ikoon kujutab siis kõiki jõulusündmusi ja kujutab Jumala inimeseks saamist, milles kogu loodud maailm saab uue tähenduse.

*Õigeuskiriku jõulud on selle poolest erilised, et neid peetakse kahel erineval ajal, olenevalt traditsioonist. Ka meil Eestis toimuvad need pühad kahel eri ajal – gregoriaani kalendri kohaselt **25.dets.** ja vana ehk Julianuse kalendri kohaselt **7.jaan.**

*Algristikoguduses peeti seda püha **koos Teofaania ehk Jumalailmumise pühaga**

6.jaanuaril. Alles 4.sajandi lõpust hakati Kristuse sünnipüha pidama 25.dets.

Kristuse sündimise aja kohta on erinevaid arusaamisi. Ühe teooria kohaselt tahtis Rooma keiser muuta paganliku **võitmatu päikese püha** kristlikuks pühaks ja seetõttu toodi see püha 25.detsembrile eraldi Jumalailmumise pühast.

*Jõulusid peab õigeusu kirik esimesel, teisel ja kolmandal jõulupühäl. **Teine jõulupüha on pühendatud Jumalaemale ja kolmas jõulupüha** esimesele kristlikule märtrile, **pühale Stefanusele.**

*On mitmeid jõuludega seotud tavasid, mida kaasaja inimesed tihtipeale ei järgi. Üks nendest on **jõulupaast**, mis kestab 40 päeva ja lõpeb 25.detsembril (7.jaanuaril).

*Üks tavadest on jõulukingid, mille jagamisel on ka erinevaid traditsioone. Neid jagatakse nii jõululaupäeval, kui ka esimesel pühäl. Kingitused kujutavad Kristuse sündimisel saadud ande mille tõid Jeesuslapsese Idamaa targad: kulda, viirukit ja mürrit.

Kristus ise on suurim kink, mille inimkond on eales saanud.

Jõuluvana ei kuulu õigeusu traditsioonide hulka, see on tulnud meile teistest traditsioonidest.

*Luterliku kiriku tavadest on meile tulnud ka tava käia jõululaupäeval lähedaste haudadel. Õigeusu kirikus mälestatakse lahkunuid märksa sagedamini, näiteks igal jumalateenistusel, lahkunute mälestuseks mõeldud laupäevadel ja eraldi peetavatel hingepalvetel.

Lahkunute mälestamiseks on õigeusu kirikus eriline paik - laud, kuhu saab panna mälestusküünla.

*Jõuludel tervitavad õigeusklikud üksteist erilise tervitusega: **Kristus sünnib, kiitke!**
Seda tervitust kasutatakse ka jõulukaartidel. Jõuludel loeme kirikus ja kodus
jõuluevangeeliumi Luuka 2: 1-20.

*Jõuludel kasutame kirikus liturgiliste värvidena valget ja kuldset. Kirikus toimuvad
jumalateenistused jõulupäeval ja järgnevatel pühadel.

*Jõuluaeg kestab õigeusu kirikus kuni vana-aastaõhtuni, 31.detsembrini.